SPRENDIMAI

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2022/2069

2022 m. rugsėjo 30 d.

dėl Nyderlandų prašymo suteikti leidžiančią nukrypti nuostatą pagal Tarybos direktyvą 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių

(pranešta dokumentu Nr. C(2022) 6859)

(Tekstas autentiškas tik nyderlandų kalba)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyvą 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių ([1]), ypač į jos III priedo 2 dalies trečią pastraipą,

kadangi:

(1) Direktyva 91/676/EEB nustatytos vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių taisyklės;

(2) Direktyvos 91/676/EEB III priedo 2 dalyje nustatyta, kad valstybės narės, ketinančios tręšti dirvą tokiu kiekiu gyvulių mėšlo, iš kurio į ją patektų daugiau kaip 170 kg azoto vienam hektarui (ha), turi nustatyti tokius šių medžiagų kiekius, kad jie netrukdytų siekti tos direktyvos 1 straipsnyje nurodytų tikslų. Jeigu valstybė narė leidžia kitokį kiekį nei numatyta antros pastraipos b punkte, ji turi pranešti Komisijai, kuri pagrįstumą tiria laikydamasi 9 straipsnio 2 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros;

(3) Sprendimu 2005/880/EB ([2]) Komisija suteikė leidimą taikyti pagal Direktyvą 91/676/EEB Nyderlandų prašomą nukrypti leidžiančią nuostatą – leido ūkiuose, kurių bent 70 % sudaro ganyklos, naudoti tokį ganomų gyvulių mėšlo kiekį, iš kurio į vieną hektarą per metus patektų ne daugiau kaip 250 kg azoto;

(4) Sprendimu 2010/65/ES ([3]), kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2005/880/EB, Komisija suteikė Nyderlandams pagal Direktyvą 91/676/EEB prašomą leidimą iki 2013 m. gruodžio 31 d. taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą – leido ūkiuose, kurių bent 70 % sudaro ganyklos, naudoti tokį ganomų gyvulių mėšlo kiekį, su kuriuo į vieną hektarą per metus patektų ne daugiau kaip 250 kg azoto;

(5) Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2014/291/ES ([4]) (jis baigė galioti 2017 m. gruodžio 31 d.) Nyderlandams pagal Direktyvą 91/676/EEB suteiktas leidimas taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, kuria leista ūkiams, kurių bent 80 % sudaro ganyklos, naudoti tokį ganomų gyvulių mėšlo kiekį, iš kurio ūkiuose, kuriuose yra pietų ir centrinės dalies smėlingi dirvožemiai ir liosiniai dirvožemiai, į vieną hektarą per metus patektų ne daugiau kaip 230 kg azoto, o ūkiuose, kuriuose dirvožemiai kitokie, – ne daugiau kaip 250 kg azoto į vieną hektarą per metus. 2016 m. nukrypti leidžianti nuostata taikyta 19 564 ūkių, o tai atitinka 47 % visų žemės ūkio naudmenų Nyderlanduose;

([1]) OL L 375, 1991 12 31, p. 1.

([2]) 2005 m. gruodžio 8 d. Komisijos sprendimas 2005/880/EB dėl Nyderlandų prašymo suteikti leidžiančią nukrypti nuostatą pagal Tarybos direktyvą 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių (OL L 324, 2005 12 10, p. 89).

([3]) 2010 m. vasario 5 d. Komisijos sprendimas 2010/65/ES, iš dalies keičiantis Sprendimą 2005/880/EB dėl Nyderlandų prašymo suteikti leidžiančią nukrypti nuostatą pagal Tarybos direktyvą 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių (OL L 35, 2010 2 6, p. 18).

([4]) 2014 m. gegužės 16 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas 2014/291/ES, kuriuo pagal Tarybos direktyvą 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių Nyderlandų prašymu jiems suteikiamas leidimas taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą (OL L 148, 2014 5 20, p. 88).

(6) Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2018/820 ([5]) (jis baigė galioti 2020 m. sausio 1 d.) Nyderlandams pagal Direktyvą 91/676/EEB suteiktas leidimas taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, kuriuo leista ūkiams, kurių bent 80 % sudaro ganyklos, naudoti tokį ganomų gyvulių mėšlo kiekį, iš kurio ūkiuose, kuriuose yra pietų ir centrinės dalies smėlingi dirvožemiai ir liosiniai dirvožemiai, į vieną hektarą per metus patektų ne daugiau kaip 230 kg azoto, o ūkiuose, kuriuose dirvožemiai kitokie, – ne daugiau kaip 250 kg azoto į vieną hektarą per metus. 2019 m. nukrypti leidžianti nuostata taikyta 18 818 ūkių, o tai atitinka 44,7 % visų žemės ūkio naudmenų Nyderlanduose;

(7) Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2020/1073 ([6]) (jis baigė galioti 2021 m. gruodžio 31 d.) Nyderlandams suteiktas leidimas taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, kuriuo leista ūkiams, kurių bent 80 % sudaro ganyklos, naudoti tokį ganomų gyvulių mėšlo kiekį, iš kurio ūkiuose, kuriuose yra pietų ir centrinės dalies smėlingi dirvožemiai ir liosiniai dirvožemiai, į vieną hektarą per metus patektų ne daugiau kaip 230 kg azoto, o ūkiuose, kuriuose dirvožemiai kitokie, – ne daugiau kaip 250 kg azoto į vieną hektarą per metus. To įgyvendinimo sprendimo trukmė buvo apribota iki dvejų metų, kad Nyderlandai galėtų visapusiškai įgyvendinti sustiprintą vykdymo užtikrinimo strategiją, kuria siekiama užkirsti kelią sukčiavimui įgyvendinant mėšlo politiką. Be to, buvo įtrauktos papildomos sąlygos: užtikrinti, kad gyvulių kiekis nepadidėtų ir būtų sumažintas tręšiant mėšlu išmetamas amoniako kiekis;

(8) 2022 m. vasario 25 d. Nyderlandai paprašė leidimo taikyti naują nukrypti leidžiančią nuostatą pagal Direktyvos 91/676/EEB III priedo 2 dalies trečią pastraipą;

(9) Nyderlandų pagal Direktyvos 91/676/EEB 10 straipsnį pateikti duomenys ([7]) rodo, kad 2016–2019 m. laikotarpiu maždaug 14 % Nyderlandų požeminio vandens stebėjimo stočių vidutinė nitratų koncentracija buvo didesnė negu 50 mg/l, 5 % iš tų stebėjimo stočių – 40–50 mg/l, o 73 % – mažesnė negu 25 mg/l. Duomenys taip pat rodo, kad 2016–2019 m. laikotarpiu 99 % Nyderlandų paviršinio vandens stebėjimo stočių vidutinė nitratų koncentracija buvo mažesnė negu 50 mg/l, o 96 % iš tų stebėjimo stočių – mažesnė negu 25 mg/l. Nepaisant to, 2016–2019 m. ataskaitiniu laikotarpiu 58 % gėlo vandens buvo eutrofinis, o 10 % – galintis tapti eutrofiniu, jeigu nebūtų imtasi priemonių;

(10) šie duomenys, paskelbti Ataskaitoje dėl Direktyvos 91/676/EEB 10 straipsnio ([8]), taip pat atskleidė ryškių skirtumų tarp Nyderlandų provincijų ir kad taršos nitratais dėl nitratų koncentracijos požeminiame vandenyje ir eutrofikacijos židiniai aptinkami keliose Nyderlandų provincijose. *Limburge* 36 % požeminio vandens stočių vidutinė nitratų koncentracija viršija 50 mg/l, 22 % matyti neigiamos tendencijos, 74 % paviršinio vandens yra eutrofinis, o 16 % gali tapti eutrofiniu, jeigu nebus imtasi priemonių. *Šiaurės Brabanto* regione 26 % požeminio vandens stočių vidutinė nitratų koncentracija viršija 50 mg/l, 20 % matyti neigiamos tendencijos, 68 % paviršinio vandens yra eutrofinis, o 7 % gali tapti eutrofiniu, jei nebus imtasi priemonių. *Zelandijoje* 14 % požeminio vandens stočių vidutinė nitratų koncentracija viršija 50 mg/l, 47 % matyti neigiamos tendencijos, 80 % paviršinio vandens yra eutrofinis, o 11 % gali tapti eutrofiniu, jeigu nebus imtasi priemonių. *Pietų Olandijoje* 54 % paviršinio vandens yra eutrofinis ir 17 % gali tapti eutrofiniu, jei nebus imtasi priemonių. *Šiaurės Olandijoje* 61 % paviršinio vandens yra eutrofinis ir 19 % gali tapti eutrofiniu, jei nebus imtasi priemonių. *Utrechte* 24 % požeminio vandens stočių nitratų koncentracijos tendencijos yra neigiamos, 43 % paviršinio vandens yra eutrofinis, o 10 % gali tapti eutrofiniu, jeigu nebus imtasi priemonių. *Gelderlande* 10 % požeminio vandens stočių vidutinė nitratų koncentracija viršija 50 mg/l, o 15 % matyti neigiamos tendencijos. *Overeiselyje* 18 % požeminio vandens stočių vidutinė nitratų koncentracija viršija 50 mg/l, 19 % matyti neigiamos tendencijos, 67 % paviršinio vandens yra eutrofinis, o 4 % gali tapti eutrofiniu, jei nebus imtasi priemonių. *Drentėje* 15 % požeminio vandens stočių vidutinė nitratų koncentracija viršija 50 mg/l, 65 % paviršinio vandens yra eutrofinis, o 9 % gali tapti eutrofiniu, jei nebus imtasi priemonių. *Fryzijoje* 23 % požeminio vandens stočių nitratų koncentracijos tendencijos yra neigiamos, o 85 % paviršinio vandens yra eutrofinis. *Groningene* 52 % paviršinio vandens yra eutrofinis ir 11 % gali tapti eutrofiniu, jei nebus imtasi priemonių. *Flevolande* 33 % paviršinio vandens yra eutrofinis;

([5]) 2018 m. gegužės 31 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/820, kuriuo suteikiamas Nyderlandų prašomas leidimas taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą pagal Tarybos direktyvą 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių (OL L 137, 2018 6 4, p. 27).

([6]) 2020 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1073, kuriuo leidžiama taikyti Nyderlandų pagal Tarybos direktyvą 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių prašomą nukrypti leidžiančią nuostatą (OL L 234, 2020 7 21, p. 20).

([7]) COM(2021) 1000 ir SWD(2021) 1001 28 dalis.

([8]) COM(2021) 1000 ir SWD(2021) 1001 28 dalis.

(11) iš 2020 ir 2021 m. ataskaitose pagal Įgyvendinimo sprendimą (ES) 2020/1073 Nyderlandų pateiktų duomenų matyti, kad nitratų koncentracija požeminiame vandenyje padidėjo liosinių, smėlingų ir molingų dirvožemių plotuose. Smėlingo dirvožemio regiono pietuose ir rytuose 2021 m. vidutinė nitratų koncentracija viršutiniame požeminio vandens metre buvo 67 mg/l. Tai viršija Sąjungos ribinę vertę – 50 mg/l. Nuo 2017 m. šioje smėlingo dirvožemio regiono dalyje nitratų koncentracija padvigubėjo. Vidutinė koncentracija smėlingo dirvožemio regiono šiaurinėje dalyje išliko mažesnė už Sąjungos ribinę vertę, tačiau 2021 m. padidėjo iki 37 mg/l. Liosinio dirvožemio regione vidutinė koncentracija 2020 m. šiek tiek sumažėjo iki 57 mg/l, tačiau vis dar viršija Sąjungos ribinę vertę. Molingo dirvožemio regione nitratų koncentracija nuolat buvo mažesnė už ribinę vertę, tačiau ji padidėjo. Durpingo dirvožemio regione 2021 m. išmatuota mažiausia koncentracija – vidutiniškai ji buvo 14 mg/l. Duomenys taip pat parodė, kad šaknų zonos vanduo iš ūkių, esančių nukrypti leidžiančios nuostatos stebėsenos tinkle, dažnai viršijo nitratų koncentracijos normas, net jei vidutinė vertė išliko mažesnė nei 50 mg/l;

(12) pagal Direktyvos 91/676/EEB 3 straipsnio 5 dalį Nyderlandai veiksmų programą taiko visoje šalies teritorijoje. 2021 m. gruodžio 26 d. Nyderlandai priėmė naują 2022–2025 m. veiksmų programą ([9]) (7-oji nitratų veiksmų programa), kurioje numatytos papildomos priemonės į aplinką patenkančių maisto medžiagų (azoto ir fosforo) kiekiui sumažinti ir kuri grindžiama diferencijuotu regioniniu metodu, priklausančiu nuo taršos maisto medžiagomis lygio ir dirvožemio tipo. Tačiau Nyderlandų valdžios institucijų mokslinės patariamosios komisijos (nyd. *Commissie van Deskundigen Meststoffenwet*) rengiant 7-ąją nitratų veiksmų programą atliktame poveikio aplinkai vertinime nustatyta, kad vandens kokybės tikslams pasiekti galimo veiksmų programos poveikio nepakaks. 2022 m. vasario 25 d. Nyderlandai priėmė 7-osios nitratų veiksmų programos papildymą ([10]), kuriame daroma nuoroda į Nacionalinę kaimo vietovių programą ([11]), o joje išdėstytas integruotas požiūris į gamtą, vandenį ir klimatą, įskaitant išmetamą azoto kiekį, kad būtų įvykdyti Sąjungos aplinkos ir klimato reikalavimai. Papildymu Nyderlandų Vyriausybė siekia savo užmojus paversti konkrečiomis priemonėmis, skirtomis vandens kokybės tikslams, susijusiems su maisto medžiagomis iš žemės ūkio šaltinių, įgyvendinti;

(13) 2022–2025 m. 7-ojoje nitratų veiksmų programoje ir jos papildyme nurodyti veiksmai, kurių reikia imtis kiekvienam regionui, kad būtų pasiekti vandens kokybės tikslai, susiję su nitratais ir fosforu iš žemės ūkio šaltinių, kaip nurodyta Direktyvoje 91/676/EEB, ir Nyderlandų upių baseinų valdymo planas, priimtas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/60/EB ([12]). Kalbant apie nitratų koncentraciją požeminiame vandenyje, *Zand Noord, Zand Oost, Westelijk Noord-Brabant, Centraal zeeklei, Zuidwestelijk zeekleigebied, Westelijk zandgebied* regionams reikia imtis *tam tikrų* veiksmų tikslams pasiekti, o *Gelderse Vallei, Oostelijk Noord-Brabant en Limburg Zand, Lössgebied* regionams reikia imtis *reikšmingų* veiksmų tikslams pasiekti. Kiek tai susiję su fosforo koncentracija paviršiniame vandenyje (eutrofikacija), *Zand Noord, Zand Oost, Westelijk Noord-Brabant, Oostelijk Noord-Brabant en Limburg Zand, Noordelijk zeekleigebied, Centraal zeeklei Zuidwestelijk zeekleigebied* regionams reikia imtis tam tikrų veiksmų tikslams pasiekti, o *Gelderse Vallei, Lössgebied, Westelijk Zeeklei, Westelijk veengebied, Westelijk zandgebied* regionams reikia imtis reikšmingų veiksmų tikslams pasiekti. Tai atitinka pagal Direktyvos 91/676/EEB 10 straipsnį Nyderlandų pateiktus duomenis;

(14) Nyderlandai priims naują teritorijų, užterštų nitratais ir fosforu iš žemės ūkio šaltinių (*maisto medžiagomis užterštų teritorijų*), aprašą, kuris turėtų apimti visus požeminio vandens ir paviršinio vandens stebėsenos vietų baseinus, kuriems būdinga vidutinė tarša nitratais tarša arba atsitiktinė tarša nitratais, baseinus, kuriems kyla pavojus būti užterštiems ir kuriuose tarša didėja, taip pat stebėsenos vietų baseinus, kuriems būdinga eutrofikacija arba eutrofikacijos rizika. Apraše taip pat reikėtų atsižvelgti į atitinkamą Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką, visų pirma sprendimus bylose C-221/03 ([13]) ir C-543/16 ([14]). Jei 2024 m. sausio 1 d. naujo aprašo dar nebus, visos teritorijos, kuriose reikia imtis tam tikrų arba reikšmingų veiksmų, bus nurodytos kaip užterštos maisto medžiagomis;

([9]) Pavadinimas originalo kalba „7e Nederlandse actieprogramma betreffende de Nitraatrichtlijn (2022–2025)“.

([10]) Pavadinimas originalo kalba „Addendum op het 7e actieprogramma Nitraatrichtlijn“.

([11]) „Nationaal Programma Landelijk Gebied“.

([12]) 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).

([13]) 2005 m. rugsėjo 22 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Europos Bendrijų Komisija prieš Belgijos Karalystę*, C–221/03, ECLI:EU:C:2005:573.

([14]) 2018 m. birželio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Europos Komisija prieš Vokietijos Federacinę Respubliką*, C-543/16, ECLI:EU:C:2018:481.

(15) šis prašymas taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą turėtų būti svarstomas atsižvelgiant į platesnį ES politikos kontekstą, susijusį su maisto medžiagų valdymo klausimais, visų pirma į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvų 2000/60/EB, 2006/118/EB ([15]) ir 2008/56/EB ([16]) tikslus ir siektinas reikšmes, didėjančius Pastangų pasidalijimo reglamento ([17]) ir Nyderlandų BŽŪP strateginio plano ([18]) užmojus, taip pat į Europos žaliojo kurso tikslus, susijusius su tarša maisto medžiagomis. Europos žaliojo kurso koncepcijoje nustatyti Sąjungos tikslai sumažinti maisto medžiagų nuostolius ir apriboti šiltnamio efektą sukeliančių ne CO_2 dujų, t. y. metano ir azoto suboksido, kurių pagrindinis šaltinis yra tręšimas ir gyvulininkystė, kiekį. Visų pirma, strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“ ([19]) ir Nulinės taršos veiksmų plane ([20]) Sąjunga įsipareigojo iki 2030 m. 50 % sumažinti maisto medžiagų nuostolius, kartu 20 % sumažinti trąšų kiekį, išsaugoti dirvožemio derlingumą ir 25 % sumažinti ES ekosistemų plotus, matuojamus kaip teritorijas, kuriose viršijama kritinė azoto nuosėdų koncentracija ir kuriose oro tarša kelia grėsmę biologinei įvairovei;

(16) 2022 m. birželio 10 d. pradiniame pasiūlyme dėl Nacionalinės kaimo vietovių programos ([21]) Nyderlandų Vyriausybė pažymi, kad „daugiausia problemų kelia durpynų teritorijos, „Natura 2000“ teritorijos, požeminio vandens apsaugos teritorijos, pažeidžiami vandentakiai ir buferinės apsaugos zonos aplink „Natura 2000“ teritorijas. Tose vietovėse ūkininkai turės daugiau verslo apribojimų arba mažiau plėtros galimybių. Tuomet tinkamiausias būdas yra žemės ūkio ekstensyvinimas“. Taip pat yra „įsipareigojimas sukurti pereinamojo laikotarpio teritorijas aplink „Natura 2000“ teritorijas“. „Pereinamojo laikotarpio teritorijos (buferinės apsaugos zonos) aplink „Natura 2000“ teritorijas yra teritorijos, besiribojančios su „Natura 2000“ teritorijomis, kurios padeda atkurti sistemą, kad būtų išlaikyta ir atkurta atitinkamos „Natura 2000“ teritorijos biologinė įvairovė“;

(17) Komisija išnagrinėjo Nyderlandų prašymą taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, atsižvelgdama į Direktyvos 91/676/EEB reikalavimus ir tikslus, taip pat į patirtį, įgytą įgyvendinant ankstesnius sprendimus dėl nukrypti leidžiančių nuostatų, taip pat į 7-ąją nitratų veiksmų programą ir jos papildymą. Ji taip pat išnagrinėjo vandens kokybės tendencijas ir atsižvelgė į Europos žaliojo kurso tikslus. Remdamasi pirmiau išdėstyta informacija, Komisija mano, kad pievų ūkininkams būtina užtikrinti nuspėjamą pereinamąjį nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo laikotarpį, kuris būtų ne ilgesnis kaip 4 metai, kol į Nyderlandų teisę bus visapusiškai įtrauktos papildyme išdėstytos planuojamos reformos, ir padėti laipsniškai įgyvendinti naujas reformas. Be to, Komisija mano, kad, norint pasiekti Direktyvos 91/676/EEB tikslus, Nyderlandai turi įvykdyti griežtas papildomas sąlygas, visų pirma maisto medžiagomis užterštose teritorijose (bet ne tik jose). Prašoma nukrypti leidžianti nuostata turėtų padėti vykdyti papildyme ir Nacionalinėje kaimo vietovių programoje nustatytas reformas;

(18) šiuo sprendimu suteikiama nukrypti leidžianti nuostata nedaro poveikio Nyderlandų įsipareigojimams taikyti Tarybos direktyvą 92/43/EEB ([22]) ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-293/17 ([23]), visų pirma dėl tos direktyvos 6 straipsnio 3 dalies aiškinimo; taip pat taikyti Direktyvą 2000/60/EB bei Direktyvą 2008/56/EB, ir neatmetama galimybė, kad gali prireikti papildomų priemonių pagal šias direktyvas nustatytiems įpareigojimams vykdyti;

([15]) 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/118/EB dėl požeminio vandens apsaugos nuo taršos ir jo būklės blogėjimo (OL L 372, 2006 12 27, p. 19).

([16]) 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/56/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus (Jūrų strategijos pagrindų direktyva) (OL L 164, 2008 6 25, p. 19).

([17]) 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įpareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį, ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 156, 2018 6 19, p. 26).

([18]) SWD(2020) 93 *final* – BŽŪP reformos ir žaliojo kurso sąsajų analizė; SWD(2020) 388 *final* – Komisijos rekomendacijos dėl Nyderlandų BŽŪP strateginio plano. SWD(2020) 388 *final*.

([19]) Sąžininga, sveika ir aplinkai palanki maisto sistema pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“. COM(2020) 381 *final*.

([20]) COM(2021) 400 *final*.

([21]) Pavadinimas originalo kalba „Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied – 10 Juni 2022“.

([22]) 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7).

([23]) Sprendimas *Coöperatie Mobilisation for Environment ir Vereniging Leefmilieu*, C-293/17, ECLI:EU:C:2018:882.

(19) labai svarbu užtikrinti, kad leidimas naudoti papildomą mėšlo kiekį vienam hektarui per metus neužvilkintų kitų Sąjungos teisės aktų, kuriuose numatytus tikslus tarša azotu ir fosforu galėtų sutrukdyti pasiekti, reikalavimų vykdymo ir nekeltų pavojaus, kad jie liks neįvykdyti. Todėl nacionaliniai leidimai taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas atskiriems ūkininkams neturėtų būti leidžiami požeminio vandens apsaugos teritorijose ir „Natura 2000“ teritorijose arba buferinėse apsaugos zonose aplink „Natura 2000“ teritorijas, kaip apibrėžta Nyderlandų nacionalinėje kaimo vietovių programoje, kurių dydis bus nustatytas 2023 m.;

(20) gyvulių tankumas Nyderlanduose tebėra labai didelis; 2016 m. jis buvo didžiausias Sąjungoje – beveik penkis kartus didesnis už Sąjungos vidurkį. Remiantis Nyderlandų pateiktais duomenimis, 2019–2021 m. bendras gyvulių skaičius sumažėjo 2,5 %, o galvijų skaičius padidėjo;

(21) 2020 m. bendras mėšlo kiekis neturėtų būti viršytas. Ši didžiausia leidžiamoji mėšlo gamybos riba bus įtvirtinta nacionalinės teisės aktuose 2024 m. sausio 1 d. Be to, įgyvendinus reformas, numatytas pagal Nacionalinę kaimo vietovių programą, iki dabartinio sprendimo galiojimo pabaigos mėšlo gamyba turėtų būti palaipsniui mažinama;

(22) visų pirma dėl maisto medžiagomis užterštų teritorijų būtina į 7-ąją nitratų veiksmų programą ir į jos papildymą dar įtraukti specialių priemonių, kurios pripažintos dėl jų veiksmingumo tvariai valdant maisto medžiagas ūkių lygmeniu ir mažinant maisto medžiagų nuostolius požeminiame ir gėlame vandenyje;

(23) Nyderlandai parengė sustiprintą vykdymo užtikrinimo strategiją, kad būtų sustiprinta sukčiavimo įgyvendinant mėšlo politiką prevencija. Ta strategija buvo įgyvendinta 2020–2021 m., tačiau šiek tiek vėlavo, be kita ko, dėl COVID pandemijos. Reikia veiksmingai įgyvendinti strategiją pagal pagrindines jos veiklos kryptis ir išplėsti jos taikymą kitiems regionams, kuriuose, atlikus nepriklausomą vertinimą, matyti didelė mėšlo tvarkymo taisyklių tyčinio nesilaikymo rizika. Dėl planuojamų žemės ūkio reformų pereinamojo laikotarpio taip pat galėtų padidėti sukčiavimas, todėl kontrolė turėtų būti sustiprinta;

(24) leidimai atskiriems ūkininkams suteikiami tik jei laikomasi tam tikrų sąlygų, kuriomis siekiama užtikrinti, kad ūkių lygmeniu būtų tręšiama atsižvelgiant į pasėlių reikmes, ir vykdoma azoto bei fosforo nutekėjimo į vandenį prevencija. Šiame sprendime nustatytos priemonės turėtų papildyti priemones, kurios jau taikomos pagal 7-ąją nitratų veiksmų programą ir jos papildymą;

(25) Nyderlandai privalo įgyvendinti visas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/2284 ([24]) III priede nustatytas išmetamo amoniako kiekio mažinimo priemones. Ataskaitoje dėl Direktyvos 91/676/EEB poveikio išmetamam dujinio azoto kiekiui ([25]) padaryta išvada, kad kai kuriuose regionuose, kuriuose gyvulių laikymo tankumas yra didelis, dėl nukrypti leidžiančios nuostatos gali padidėti dujinių išmetalų kiekis. Todėl reikėtų imtis tinkamų priemonių išmetamam amoniako kiekiui sumažinti, įskaitant mažiau taršius paskleidimo metodus, o jei reikia, taip pat nustatyti didžiausią temperatūrą, kurioje gali būti skleidžiamas mėšlas, ir griežtą įpareigojimą mėšlą ir (arba) srutas, kai jie naudojami laukuose, nedelsiant įterpti į dirvą;

([24]) 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB (OL L 344, 2016 12 17, p. 1).

([25]) Nitratų direktyvos poveikis išmetamam dujinio azoto kiekiui, Nitratų veiksmų programos priemonių poveikis išmetamam dujinio azoto kiekiui, Sutartis ENV.B.1/ETU/2010/0009.

(26) šio sprendimo 4 straipsnyje nustatytos sąlygos laikomos nacionalinės teisės aktais nustatytų valdymo reikalavimų, apibrėžtų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2115 ([26]) 12 ir 13 straipsniuose, redakcija, o šio sprendimo 5–9 straipsniuose nustatytos sąlygos subjektams, kuriems taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos, laikomos nacionalinės teisės aktais nustatytų valdymo reikalavimų, apibrėžtų Reglamento (ES) 2021/2115 12 ir 13 straipsniuose, redakcija;

(27) Nyderlandai turi laikytis 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos tikslų, susijusių su šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimu ir absorbavimu dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės. Žemės naudojimo pakeitimas iš pievos į ariamąją žemę padidintų dirvožemio išmetamo anglies dioksido kiekį ir dėl to būtų sunkiau laikytis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/841 ([27]) 4 straipsnio;

(28) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB ([28]) nustatomos bendrosios taisyklės, kuriomis siekiama sukurti Sąjungos erdvinės informacijos infrastruktūrą, skirtą Sąjungos aplinkos politikai ir kitoms politikos kryptims ar veiklai, galinčioms turėti įtakos aplinkai, įgyvendinti. Jei taikytina, erdvinė informacija, surinkta taikant šį sprendimą, turėtų atitikti toje direktyvoje išdėstytas nuostatas. Be to, kad būtų sumažinta administracinė našta ir padidintas duomenų nuoseklumas, Nyderlandai, rinkdami pagal šį sprendimą būtinus duomenis, turėtų prireikus naudotis informacija, gauta iš integruotos administravimo ir kontrolės sistemos, kurią Nyderlandai sukūrė pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 ([29]) 67 straipsnio 1 dalį;

(29) šis sprendimas nuo 2025 m. gruodžio 31 d. nebetaikomas;

(30) šiame sprendime nustatytos priemonės atitinka pagal Direktyvos 91/676/EEB 9 straipsnį įsteigto Nitratų komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Nukrypti leidžianti nuostata

2022 m. vasario 25 d. raštu Nyderlandų paprašyta taikyti nukrypti leidžianti nuostata, pagal kurią būtų leidžiama dirvą tręšti tokiu kiekiu gyvulių mėšlo, iš kurio į ją patektų didesnis azoto kiekis, nei nustatyta Direktyvos 91/676/EEB III priedo 2 dalies antros pastraipos pirmame sakinyje, suteikiama kaip pereinamojo laikotarpio priemonė, skirta remti Nyderlandų žemės ūkio ir gyvulininkystės sektoriaus reformoms, kurių tikslas – laikytis ES aplinkos ir klimato reikalavimų, susijusių su azoto (įskaitant amoniaką) išmetimu ir maisto medžiagomis vandenyje (įskaitant Direktyvą 91/676/EEB), ir kartu taikomos šiame sprendime nustatytos sąlygos.

([26]) 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinų strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinų iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013 (OL L 435, 2021 12 6, p. 1).

([27]) 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ir Sprendimas Nr. 529/2013/ES (OL L 156, 2018 6 19, p. 1).

([28]) 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB, sukurianti Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE) (OL L 108, 2007 4 25, p. 1).

([29]) 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL L 347, 2013 12 20, p. 549).

2 straipsnis

Nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sritis

Nukrypti leidžianti nuostata taikoma ganykliniams ūkiams, kuriems suteiktas leidimas pagal 6 straipsnį.

3 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame sprendime vartojamų terminų apibrėžtys:

1) ganyklinis ūkis – ūkis, kurio ne mažiau kaip 80 % ploto, tinkamo tręšti mėšlu, sudaro žolė;

2) ganomi gyvuliai – galvijai (išskyrus veršelius), avys, ožkos, arkliai, asilai, elniai ir vandeniniai buivolai;

3) žemės ūkio paskirties žemė – plotas, kurį ūkininkas valdo nuosavybės teise, nuomoja ar tvarko pagal individualią rašytinę sutartį ir už kurio tvarkymą ūkininkas tiesiogiai atsakingas;

4) žolė – daugiametė arba laikina ganykla, kurioje žolė auga mažiau kaip penkerius metus;

5) tręšimo planas – apskaičiuotas į dirvožemį numatomas įterpti maisto medžiagų kiekis ir jų prieinamumas dirvožemyje;

6) tręšimo ataskaita – pagal faktiškai sunaudojamą ir įsisavinamą maisto medžiagų kiekį apskaičiuojamas maisto medžiagų balansas;

7) tręšimo registras – elektroninė sistema, kurioje ūkininkai praneša apie tikrąjį maisto medžiagų naudojimą ir mėšlo tvarkymą;

8) pietų ir centrinės dalies smėlingi dirvožemiai – dirvožemiai, kurie pagal Nyderlandų teisės aktus – Trąšų įstatymo įgyvendinimo reglamento ([30]) 1 straipsnio 1 dalį – nurodyti kaip pietų ir centrinės dalies smėlingi dirvožemiai;

9) liosiniai dirvožemiai – liosiniai dirvožemiai, nurodyti Nyderlandų teisės aktuose, t. y. Trąšų įstatymo įgyvendinimo reglamento 1 straipsnio 1 dalyje;

10) maisto medžiagos – azotas ir fosfatas.

4 straipsnis

Nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo bendrosios sąlygos

Nukrypti leidžiančią nuostatą leidžiama taikyti toliau nurodytomis sąlygomis:

1) Nyderlandai vėliausiai iki 2024 m. sausio 1 d. parengia naują teritorijų, užterštų nitratais ir fosforu iš žemės ūkio šaltinių (*maisto medžiagomis užterštų teritorijų*), aprašą, kuris apima visus požeminio vandens ir paviršinio vandens stebėsenos vietų baseinus, kuriems būdinga vidutinė tarša nitratais tarša arba atsitiktinė tarša nitratais, baseinus, kuriems kyla pavojus būti užterštiems ir kuriuose tarša didėja, taip pat stebėsenos vietų baseinus, kuriems būdinga eutrofikacija arba eutrofikacijos rizika.

   Kaip pereinamojo laikotarpio priemonė, kol ne vėliau kaip 2024 m. sausio 1 d. bus pradėtas taikyti naujas aprašas, maisto medžiagomis užterštos teritorijos apims pietinės ir centrinės dalies smėlingų ir liosinių dirvožemių plotus, o nuo 2023 m. sausio 1 d. – regioninių vandens telkinių vandens baseinus, kurie Nyderlandų aplinkos vertinimo agentūros (PBL) atliktoje nacionalinėje vandens kokybės analizėje (2020 m.) ([31]) bus laikomi maisto medžiagų atžvilgiu netinkamomis teritorijomis (blogomis, prastomis ir vidutinėmis zonomis).

   Vėliausiai nuo 2024 m. sausio 1 d. turi galioti galutinis maisto medžiagomis užterštų teritorijų aprašas ir žemėlapis, į kurį įtraukiamos bent 2023 m. apraše nurodytos teritorijos, taip pat visos kitos papildomos teritorijos, kuriose žemės ūkio veikla labai prisideda prie taršos maisto medžiagomis, t. y. sudaro daugiau kaip 19 % bendro maisto medžiagų kiekio.

([30]) Pavadinimas originalo kalba „Uitvoeringsregeling Meststoffenwet“.

([31]) https://www.pbl.nl/sites/default/files/downloads/pbl-2020-nationale-analyse-waterkwaliteit-4002_0.pdf.

Jei 2024 m. sausio 1 d. dar nebus galiojančio galutinio maisto medžiagomis užterštų teritorijų aprašo ir žemėlapio, naudojamas 7-ojoje nitratų veiksmų programoje ir jos papildyme numatytas aprašas, apimantis visas teritorijas, kuriose reikia imtis *tam tikrų* arba *reikšmingų* veiksmų, kad būtų pasiekti vandens kokybės tikslai, susiję su nitratų ir fosforo koncentracija, kaip nurodyta Direktyvoje 91/676/EEB ir Nyderlandų upių baseinų valdymo plane, priimtame pagal Direktyvą 2000/60/EB.

2) Nyderlandai stebi susidarančio mėšlo kiekį ir užtikrina, kad susidarantis tiek azoto, tiek fosfato kiekis nacionaliniu lygmeniu neviršytų 489,4 mln. kg azoto ir 150,7 mln. kg fosfato (2020 m. susidaręs kiekis), ir kad įgyvendinus papildyme nurodytas reformas susidarančio mėšlo kiekis palaipsniui mažėtų, o 2025 m. neviršytų 440 mln. kg azoto ir 135 mln. kg fosfato.

3) Nuo 2023 m. sausio 1 d. Nyderlandai neišduoda leidimų taikyti šio sprendimo 5 straipsnyje nurodytas nukrypti leidžiančias nuostatas tinklo „Natura 2000“ teritorijose, įsteigtose pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/147/EB ([32]) ir Direktyvą 92/43/EEB, o nuo 2024 m. sausio 1 d. – buferinėse apsaugos zonose netoli tinklo „Natura 2000“ teritorijų, kaip nurodyta Nacionalinėje kaimo vietovių programoje, kuriose viršijama kritinė azoto nuosėdų koncentracija.

4) Nuo 2023 m. sausio 1 d. Nyderlandai neišduoda leidimų taikyti šio sprendimo 5 straipsnyje nurodytas nukrypti leidžiančias nuostatas požeminio vandens apsaugos teritorijose. Teritorijose, kuriose požeminis vanduo užterštas nitratais, iki 2024 m. sausio 1 d. požeminio vandens apsaugos teritorijose turi būti pradėtas taikyti privalomų priemonių, skirtų maisto medžiagų koncentracijai mažinti, rinkinys.

5) Nyderlandai imasi šių priemonių:

a) nuo 2023 m. sausio mėn. visi ūkiai prieš auginimo sezoną parengia metinį tręšimo planą. Tręšimo plane aprašoma žemės ūkio naudmenų sėjomaina ir planuojamas mėšlo ir kitų azoto bei fosfatinių trąšų naudojimas;

b) vėliausiai 2024 m. sausio 1 d. pradeda veikti elektroninis trąšų registras, kuriame registruojamas mineralinių trąšų įterpimas ir mėšlo susidarymas bei įterpimas į dirvą. Iki 2025 m. sausio 1 d. visi ūkiai pradeda naudoti elektroninį registrą. Nyderlandų valdžios institucijos stebi ir analizuoja trąšų naudojimo normas ir teikia konsultacijas ūkininkams dėl metodų, kaip sumažinti bendrą tręšimo normą;

c) draudžiama tręšti apsauginėse juostose žemės ūkio paskirties žemėje palei vandentakius. Nuo 2023 m. sausio 1 d. tai taikoma visiems vandentakiams Nyderlanduose esančiuose žemės ūkio paskirties sklypuose. Nustatomos tokios apsauginės juostos:

i) ne mažiau kaip 5 metrų pločio apsauginės juostos palei ekologiniu atžvilgiu pažeidžiamus upelius ir paviršinio vandens telkinius, apibrėžtus Direktyvoje 2000/60/EB;

ii) ne mažiau kaip 3 metrų pločio apsauginė juosta palei visus kitus vandentakius žemės ūkio paskirties plotuose, įskaitant griovius.

Šie mažiausi pločiai gali būti koreguojami vietovėse, kuriose yra daug vandens šalinimo ir drėkinimo griovių:

— nustatoma 3 metrų pločio apsauginė juosta palei paviršinio vandens telkinius, kaip apibrėžta Direktyvoje 2000/60/EB, kai bendras 5 metrų pločio apsauginės juostos plotas sklype apimtų daugiau kaip 4 % žemės ūkio paskirties sklypo. Jeigu bendras 3 metrų pločio apsauginės juostos plotas sklype palei paviršinio vandens telkinius, apibrėžtus Direktyvoje 2000/60/EB, kurių linija nėra ilgesnė nei 10 metrų, apimtų daugiau kaip 4 % žemės ūkio paskirties sklypo, apsauginė juosta gali būti sumažinta iki 1 metro;

— nustatoma 1 metro pločio apsauginė juosta palei visus kitus vandentakius žemės ūkio paskirties žemėje, kurioje bendras 3 metrų pločio apsauginės juostos plotas sklype apimtų daugiau kaip 4 % žemės ūkio paskirties sklypo. Jeigu bendras 1 metro pločio apsauginės juostos plotas sklype apimtų daugiau kaip 4 % žemės ūkio paskirties sklypo, apsauginė juosta gali būti sumažinta iki 0,5 metro;

iii) nustatoma ne mažiau kaip 1 metro pločio apsauginė juosta palei vandentakius, kurie išdžiūsta vasarą (tokie vandentakiai bus sausi bent nuo balandžio 1 d. iki spalio 1 d.).

([32]) 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7).

d) Maisto medžiagomis užterštose teritorijose taikomos šios sąlygos: bendra tręšimo organinėmis ir cheminėmis trąšomis norma palaipsniui mažinama, kad nuo 2025 m. sausio 1 d. normos būtų 20 % mažesnės, palyginti su 7-osios nitratų veiksmų programos priede paskelbtomis normomis. Jei per planuojamą tręšimo normų peržiūrą nustatomos mažesnės vertės, pirmenybė teikiama pastarosioms.

6) Nyderlandai toliau įgyvendina sustiprintą vykdymo užtikrinimo strategiją, remdamiesi patirtimi, įgyta įgyvendinant Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2020/1073 4 straipsnio 3 dalį. Sustiprintą vykdymo užtikrinimo strategiją sudaro bent jau šie elementai:

a) tolesnis nepriklausomas sukčiavimo atvejų rizikos vertinimas ir mėšlo tvarkymo bei valdymo sričių ir subjektų, kuriems būdinga didesnė rizika, kad tyčia gali būti nesilaikoma nacionalinių taisyklių dėl mėšlo, nurodytų Trąšų įstatymo įgyvendinimo reglamente ([33]), Nutarime dėl trąšų naudojimo ([34]) ir Nutarime dėl aplinkos valdymo veiklos ([35]), kiek tai susiję su zonomis be pasėlių, nustatymas;

b) tolesnis sustiprinto vykdymo užtikrinimo įgyvendinimas *De Peel*, *Gelderse Vallei* ir *Twente* vietovėse, įvardytose kaip didelės rizikos zonos, kuriose gali būti tyčia nesilaikoma nacionalinių mėšlo tvarkymo taisyklių; sustiprintos vykdymo užtikrinimo strategijos taikymas iki 2025 m. pabaigos palaipsniui išplečiamas įtraukiant visus kitus regionus, kurių vertinimas rodo, kad jie yra didelės rizikos zonoje, atsižvelgiant į įgytą patirtį ir geriausią praktiką;

c) vykdymo užtikrinimo strategijoje ypatingas dėmesys skiriamas didelės rizikos mėšlo vertės grandinės dalyviams, įskaitant visų regionų tarpininkus ir skaidymo dalyvius;

d) nuo 2023 m. sausio 1 d. – automatizuota atskaitomybės realiuoju laiku už mėšlo vežimą sistema;

e) tolesnis patikrinimams ir kontrolei skirtų pajėgumų stiprinimas: pajėgumai turi sudaryti bent 40 % pajėgumų, reikalingų atliekant leidimą gavusių ganyklinių ūkių, kaip nurodyta 11 straipsnio 2 dalyje, patikrinimus vietoje (įskaitant atsitiktinius patikrinimus); taip pat tų pajėgumų tikslingesnis nukreipimas į mėšlo tvarkymo ir valdymo rizikos zonas;

f) individualus ne mažiau kaip 5,5 % kiaulių ūkių patikrinimas per metus.

5 straipsnis

Prašymai išduoti leidimą

1. Ganyklų ūkininkai gali pateikti kompetentingai institucijai prašymą išduoti metinį leidimą naudoti didesnį kiekį ganomų gyvulių mėšlo, įskaitant pačių gyvulių paliekamą mėšlą, t. y. mėšlo kiekį vienam hektarui per metus, kuriame yra:

a) 2022 m. – iki 230 kg azoto per metus viename hektare maisto medžiagomis užterštose teritorijose ir iki 250 kg azoto viename hektare per metus kitose teritorijose;

b) 2023 m. – iki 220 kg azoto viename hektare per metus maisto medžiagomis užterštose teritorijose ir iki 240 kg azoto viename hektare kitose teritorijose;

c) 2024 m. – iki 210 kg azoto viename hektare per metus maisto medžiagomis užterštose teritorijose ir iki 230 kg azoto viename hektare kitose teritorijose;

d) 2025 m.– iki 190 kg azoto viename hektare per metus maisto medžiagomis užterštose teritorijose ir iki 200 kg azoto viename hektare kitose teritorijose;

e) po 2025 m. gruodžio 31 d. – iki 170 kg azoto viename hektare per metus visose teritorijose.

([33]) Pavadinimas originalo kalba „Uitvoeringsregeling Meststoffenwet“.
([34]) Pavadinimas originalo kalba „Besluit gebruik meststoffen“.
([35]) Pavadinimas originalo kalba „Activiteitenbesluit milieubeheer“.

2. Teikdamas 1 dalyje nurodytą prašymą pareiškėjas kartu pateikia rašytinę deklaraciją, jog jis laikosi 7, 8 ir 9 straipsniuose nustatytų sąlygų ir sutinka, kad prašymas, taip pat 7 straipsnyje nurodytas tręšimo planas ir tręšimo ataskaita gali būti patikrinti, kaip nurodyta šio sprendimo 11 straipsnyje.

6 straipsnis

Leidimų suteikimas

Leidimai ganykliniams ūkiams naudoti didesnį ganomų gyvulių mėšlo kiekį ganykliniuose ūkiuose, įskaitant pačių gyvūnų paliekamą mėšlą, išduodami laikantis 7, 8 ir 9 straipsniuose nustatytų sąlygų.

7 straipsnis

Mėšlo ir kitų trąšų naudojimo ganykliniuose ūkiuose, kuriems taikoma nukrypti leidžianti nuostata, sąlygos

1. Ganomų gyvulių mėšlo kiekis, kasmet patenkantis į dirvą ganykliniuose ūkiuose, įskaitant pačių gyvūnų paliekamą mėšlą, neturi viršyti 5 straipsnyje nurodytų kiekių.

2. Fosfatas iš cheminių trąšų ganykliniame ūkyje nenaudojamas.

3. Ganyklinis ūkis ne vėliau kaip iki vasario 28 d. parengia tręšimo planą. Į planą įtraukiami bent Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2020/1073 7 straipsnio 4 dalyje išvardyti elementai. Tręšimo planas peržiūrimas ne vėliau kaip per septynias dienas nuo bet kokio ganykliniame ūkyje taikomos ūkininkavimo praktikos pakeitimo.

4. Ganyklinis ūkis kiekvienais kalendoriniais metais rengia tręšimo ataskaitą. Ji pateikiama kompetentingai institucijai iki kitų kalendorinių metų kovo 31 d. Tręšimo ataskaitą sudaro šie elementai:

a) pasėlių plotai;

b) gyvulių skaičius ir rūšis;

c) iš vieno gyvulio gaunamas mėšlo kiekis;

d) ganyklinio ūkio importuojamų trąšų kiekis;

e) rangovams tiekiamo (todėl ganykliniame ūkyje nepanaudojamo) mėšlo kiekis ir tų rangovų pavadinimas.

5. Ganyklinis ūkis ne rečiau kaip kas 4 metus kiekviename vienarūšiame ūkio plote atlieka azoto ir fosforo analizę dirvožemyje, atsižvelgdamas į sėjomainą ir dirvožemio savybes. Turi būti atliekama bent po vieną tyrimą kiekviename penkių hektarų žemės plote. Remiantis ta analize, taikomas ūkio tręšimo planas ir taisomosios priemonės.

6. Jei ganyklos suariamos siekiant jas atnaujinti, tręšimo azotu norma po kiekvienų kalendorinių metų gegužės 31 d. sumažinama 50 kg azoto vienam hektarui. Jei ganyklos suariamos siekiant auginti kukurūzus, kukurūzų tręšimo azotu norma sumažinama 65 kg azoto vienam hektarui.

7. Jei sėjomaina apima ankštinius ar kitus atmosferos azotą kaupiančius augalus, trąšų naudojama atitinkamai mažiau.

8. Mėšlo negalima skleisti rudenį prieš žolės sėją.

8 straipsnis

Žemėtvarkos ganykliniuose ūkiuose, kuriems taikoma nukrypti leidžianti nuostata, sąlygos

1. Kad žiemą būtų išsaugota dirvožemio danga, maisto medžiagomis užterštuose plotuose nuėmus kukurūzų derlių sėjama žolė arba kiti pasėliai.

2. Tarpiniai pasėliai suariami ne anksčiau kaip vasario 1 d.

3. Maisto medžiagomis užterštuose plotuose žolė suariama tik pavasarį, išskyrus:

a) ganyklų atnaujinimo, kuris gali būti atliktas ne vėliau kaip iki rugpjūčio 31 d., atvejus;

b) gėlių svogūnėlių, kurie gali būti sodinami rudenį, sodinimo atvejus.

4. Suarus žolę visų tipų dirvožemiuose nedelsiant sėjami pasėliai, kuriems reikia daug azoto, o dirva tręšiama remiantis dirvožemio mineralinio azoto ir kitų parametrų tyrimu – jis yra atskaitos taškas apskaičiuojant azoto, išsiskiriančio dėl dirvožemio organinės medžiagos mineralizacijos, kiekį.

9 straipsnis

Sąlygos, susijusios su išmetamo amoniako kiekio mažinimu siekiant sumažinti maisto medžiagų nusėdimą, be kita ko, vandenyje

1. Ganykliniuose ūkiuose, kuriems pagal 6 straipsnį išduotas leidimas, taikomos šios sąlygos:

a) smėlinguose ir liosiniuose ganyklų dirvožemiuose skystasis mėšlas ir srutos paskleidžiami juos įpurškiant negiliai į dirvą;

b) molinguose ir durpinguose ganyklų dirvožemiuose skystasis mėšlas ir srutos paskleidžiami juos įpurškiant negiliai į dirvą srutų skleistuvu su velkamaisiais noragėliais (skystasis mėšlas ir srutos skiedžiamos vandeniu 2:1 santykiu) arba traktoriniu įterptuvu;

c) jei lauko temperatūra yra 20 °C ar aukštesnė, skystojo mėšlo ir srutų skleisti srutų skleistuvu su velkamaisiais noragėliais negalima;

d) skystasis mėšlas ir srutos ariamojoje žemėje paskleidžiami juos įpurškiant arba, jei jie buvo išlaistyti, nedelsiant įterpiant juos į dirvą per vieną kartą;

e) tirštasis mėšlas jį iškračius nedelsiant įterpiamas į dirvą daugiausia per du kartus.

2. Nyderlandai rengia mokymus apie išmetamo amoniako kiekio mažinimo priemones visiems ganyklų ūkininkams, kuriems suteiktas leidimas. Pirmasis mokymas rengiamas iki 2023 m. gruodžio 31 d.

10 straipsnis

Stebėsena

1. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad būtų sudaromi žemėlapiai, kuriuose būtų pavaizduota:

a) leidimus gavusių ganyklinių ūkių procentinė dalis kiekvienoje savivaldybėje;

b) gyvulių, kuriuos apima leidimai, procentinė dalis kiekvienoje savivaldybėje;

c) žemės ūkio paskirties žemės, kuriai taikomi leidimai, procentinė dalis kiekvienoje savivaldybėje.

Tokie žemėlapiai atnaujinami kasmet.

2. Kompetentingos institucijos sukuria ir prižiūri stebėsenos tinklą, skirtą dirvožemio vandens, upelių, negilaus požeminio vandens ir drenažinio vandens mėginiams imti leidimus gavusių ganyklinių ūkių stebėjimo vietose. Tas stebėsenos tinklas teikia duomenis apie nitratų ir fosforo, esančių vandenyje, ištekančiame iš šaknų zonos ir patenkančiame į požeminio vandens bei paviršinio vandens sistemą, koncentraciją.

3. Stebėsenos tinklas apima bent 300 leidimus gavusių ūkių ir reprezentuoja kiekvieno tipo dirvožemį (molingą, durpingą, smėlingą ir smėlingą liosinį dirvožemius) ir taršos lygį, įvairią tręšimo praktiką ir sėjomainą. Šio sprendimo taikymo laikotarpiu stebėsenos tinklo sudėtis nekeičiama.

4. Kompetentingos institucijos stebi:

a) šaknų zonos vandenį, paviršinį ir požeminį vandenį;

b) pažangą maisto medžiagomis užterštose teritorijose siekiant vandens kokybės tikslų, susijusių su nitratų ir fosfatų koncentracija, kaip nurodyta Direktyvoje 91/676/EEB ir Nyderlandų upių baseinų valdymo plane, priimtame pagal Direktyvą 2000/60/EB.

5. Nyderlandai pateikia Komisijai duomenis apie nitratų koncentraciją paviršiniame ir požeminiame vandenyje, taip pat apie fosfatų koncentraciją ir trofinę būklę paviršiniame vandenyje tiek taikant nukrypti leidžiančią nuostatą, tiek ir jos netaikant.

11 straipsnis

Kontrolė ir patikrinimai

1. Siekdamos įvertinti, ar laikomasi 7, 8 ir 9 straipsniuose nustatytų sąlygų, kompetentingos institucijos atlieka visų prašymų išduoti leidimą administracinę kontrolę. Jei nustatoma, kad sąlygos nėra įvykdytos, kompetentingos institucijos prašymą atmeta ir pareiškėjui nurodo atmetimo priežastis.

Atsižvelgdamos į žemės naudojimą, gyvulių skaičių ir mėšlo susidarymą, kompetentingos institucijos atlieka administracinę bent 5 % leidimą gavusių ganyklinių ūkių kontrolę.

2. Kompetentingos institucijos, remdamosi rizikos analize, tinkamu dažnumu parengia leidimus gavusių ganyklinių ūkių patikrinimų vietoje programą. Programoje atsižvelgiama į ankstesnių kelerių metų kontrolės rezultatus, teisės aktų, kuriais Direktyva 91/676/EEB perkelta į nacionalinę teisę, bendrosios atsitiktinės kontrolės rezultatus, taip pat į kitą informaciją, kuri galėtų reikšti, kad nesilaikoma šio sprendimo 7, 8 ir 9 straipsniuose nustatytų sąlygų.

Siekiant įvertinti, ar laikomasi 7, 8 ir 9 straipsniuose nustatytų sąlygų, atliekami bent 5 % leidimą gavusių ūkių patikrinimai vietoje. Tuos patikrinimus papildo 4 straipsnio 6 dalyje nurodyti patikrinimai ir kontrolė.

3. Jei kuriais nors metais nustatoma, kad leidimą gavęs ganyklinis ūkis neįvykdė 7, 8 ir 9 straipsniuose nustatytų sąlygų, leidimo turėtojui skiriama sankcija pagal nacionalines taisykles ir jis praranda teisę gauti leidimą kitais metais.

4. Kompetentingoms institucijoms suteikiami įgaliojimai ir priemonės, būtini siekiant patikrinti, ar laikomasi pagal šį sprendimą išduoto leidimo sąlygų.

12 straipsnis

Ataskaitų teikimas

1. Kompetentingos institucijos kasmet ne vėliau kaip iki birželio 30 d. Komisijai pateikia ataskaitą, kurioje pateikiama tokia informacija:

a) duomenys, susiję su tręšimu visuose leidimą pagal 6 straipsnį gavusiuose ganykliniuose ūkiuose, įskaitant informaciją apie derlių ir dirvožemio tipus;

b) kiekvienos gyvulių kategorijos gyvulių skaičiaus tendencijos Nyderlanduose ir leidimą gavusiuose ganykliniuose ūkiuose;

c) nacionalinės mėšlo susidarymo tendencijos atsižvelgiant į mėšle esantį azotą ir fosfatus;

d) 4 straipsnyje nustatytų bendrųjų sąlygų įgyvendinimas;

e) 10 straipsnio 1 dalyje nurodyti žemėlapiai;

f) nitratų ir fosfatų koncentracijos ir eutrofikacijos požeminiame ir paviršiniame vandenyje stebėsenos rezultatai, įskaitant informaciją apie požeminio ir paviršinio vandens kokybės tendencijas tiek taikant nukrypti leidžiančią nuostatą, tiek jos netaikant, taip pat apie nukrypti leidžiančių nuostatų poveikį vandens kokybei, kaip nurodyta 10 straipsnio 4 ir 5 dalyse;

g) remiantis ūkių lygmeniu atlikta kontrole, vertinimas, kaip įgyvendinamos 7, 8 ir 9 straipsniuose nustatytos leidimų išdavimo sąlygos, ir informacija apie reikalavimų neatitinkančius ūkius, grindžiama 11 straipsnyje nurodytos administracinės kontrolės ir patikrinimų rezultatais;

h) 4 straipsnyje nurodytos sustiprintos vykdymo užtikrinimo strategijos įgyvendinimas, teikiant konkrečias ataskaitas dėl kiekvieno iš 4 straipsnio 6 dalyje nurodytų elementų.

2. 1 dalyje nurodytoje ataskaitoje pateikiami erdviniai duomenys, jei taikytina, atitinka Direktyvą 2007/2/EB. Rinkdami reikiamus duomenis, Nyderlandai naudojasi, jei taikytina, informacija, gauta iš integruotos administravimo ir kontrolės sistemos, sukurtos pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 67 straipsnio 1 dalį.

13 straipsnis

Taikymo laikotarpis

Šis sprendimas taikomas iki 2025 m. gruodžio 31 d.

14 straipsnis

Adresatas

Šis sprendimas skirtas Nyderlandų Karalystei.

Priimta Briuselyje 2022 m. rugsėjo 30 d.

Komisijos vardu
Virginijus SINKEVIČIUS
Komisijos narys